

Referat

Årsmøde 2015

d. 10. maj 2015 kl 12.00 på Folkeuniversitetscenteret Skærum Mølle

Deltagere: Haakon Brandt (*Viborg FU*), Peter Thomsen (*Viborg FU*), Linda Ulfkjær (*Struer-Egnens FU*), Birgitte Hansen (*Struer-Egnens FU*), Gudmund Nielsen (*Gribskov FU*), Anders Damm (*nævnmedlem/Thisted FU*), Alice Feddersen (*nævnmedlem/Sydslesvig FU*), Poul Erik Kandrup (*fmd. Komitestyrelsen/Helsingør FU*), Knud Jepsen (*næstfmd. Komitestyrelsen/Haslev FU*), Lars Petersen (*best.med. Komitestyrelsen/Rødding-Toftlund FU*), Jan Zimmermann (*best.med. Komitestyrelsen/Sønderborg FU*), Gudrun Aspel (*best.med. Komitestyrelsen/Råsted FU*), Carina Hellerup Vestergaard (*sekretariatsleder Komitestyrelsen*).

Referent: Poul Erik Kandrup/Carina Hellerup Vestergaard

1. Velkomst v/ fmd. Poul Erik Kandrup

Formanden, Poul Erik Kandrup (PEK), bød velkommen til det ordinære årsmøde i Komitestyrelsen og rettede en særlig velkomst til Linda Ulfkjær og Birgitte Hansen fra det genetablerede Struer-egnens Folkeuniversitet.

Han udtrykte også glæde over, at Komitestyrelsens 2 repræsentanter i FUN, Alice Feddersen, Sydslesvigs Folkeuniversitet, og Anders Damm, Thisted Folkeuniversitet, deltog i mødet.

2. Præsentationsrunde

Mødets deltagere præsenterede sig kort.

Nævnmedlem Anders Damm meddelte, at han ikke ønsker at stille op til en ny periode som nævnmedlem ved næste valg.

3. Formandens beretning v/ Poul Erik Kandrup

Deltagerantal og aktivitetsniveau 2014

For Folkeuniversitetet i Danmark har det forløbne år, traditionen tro, været fyldt med udfordringer. Aktiviteten er atter faldet, hvilket med små variationer har været et konstant fænomen siden 2004, således at den samlede nedgang har været ca. 28%. Selv har vi i komitestyrelsen tabt ca. 25% af timerne siden 2004. At deltagerantallet er steget i samme periode, bliver ofte fremhævet, men vi har aldrig ment, at et arrangement med 500 deltagere kan kompensere for 10 arrangementer med hver 45 deltagere. At den samlede økonomi i de 5 enheder blev styrket i 2014 noteres med tilfredshed, men det sker altså på baggrund af en nedgang i timetallet.

Komiterepræsentanternes bemærkninger til deltagerantal og aktivitetsniveau 2014: Der blev udtrykt undren over sammenhængen mellem et dalende aktivitetsniveau og et øget deltagerantal. Nævnmedlem, Alice Feddersen, forklarede, at der i forbindelse med opgørelsen af deltagerantal, må tages forbehold for, at der ikke foreligger klare retningslinjer for, hvorledes deltagerantallene opgøres. Hun kunne ydermere fortælle, at FUN påtænker at udsende retningslinjer, der skal sikre en ensrettet deltageropgørelse.

Ny formand for Folkeuniversitetsnævnet

Vi noterer også, at FUN har fået ny formand, Troels Barring, formand for Efterskoleforeningen, og at vi allerede har bemærket flere konstruktive initiativer efter hans tiltræden.

Nye rejseregler

Siden 2012, hvor folkeuniversitetet for første gang oplevede et overforbrug af udgifter til undervisning og rejsegodtgørelse m.v., har man i FUN drøftet en ændring af reglerne for rejsegodtgørelsen, d.e. først og fremmest en besparelse eller forringelse. For komiteerne er rejsegodtgørelsen ganske enkelt en forudsætning for at drive virksomhed, og vi har derfor argumenteret kraftigt for, at det var komiteerne, der sidst måtte rammes, så meget mere fordi det er vores synspunkt, at rejsegodtgørelsen først og fremmest var tiltænkt komiteerne.

Efter 2012 er trækket på det offentlige tilskud atter faldet, så der er ikke mere et akut økonomisk krav om at begrænse – men der er andre krav! Der er nu vedtaget nye regler med virkning fra d.1. september 2015. Reglerne vil blive udsendt fra sekretariatet til alle komiteerne, men vi bemærker, at der, hvor særlige omstændigheder gør sig gældende, fortsat vil kunne ydes den høje km-takst ved kørsel i egen bil. Vi har fået bekræftet, at dette gerne må opfattes som en imødekommenhed over for komiteerne, hvis vilkår, alt andet lige, adskiller sig meget fra afdelingernes.

Komiterepræsentanternes bemærkninger til nye rejseregler: Flere komiterepræsentanter påpegede de ulige vilkår for FU-virksomhed i eller tæt ved universitetsbyerne og komiteernes FU-virksomhed i lokalområder med stor afstand til universitetsbyerne. Dette gav anledning til en frygt for, at de nye rejseregler vil gøre det mindre attraktivt for foredragsholdere at holde foredrag i yderliggende lokalområder.

Der blev derudover ytret ønske om en højere honorar-takst til foredragsholderne.

Brug af navnet "Folkeuniversitetet"

Vi har også bemærket, at den nye formand har forholdt sig meget konstruktivt til brugen af navnet Folkeuniversitetet, altså ordet i bestemt form, i områder, hvor der også er anden folkeuniversitetsvirksomhed.

Det har også været til gene for komiteerne, at man ikke tydeligt melder ud, hvem man er.

VIFOs undersøgelse af Folkeuniversitetet – "Én enhed, mange virkeligheder"

VIFO, Videnscenter for Folkeoplysning, har iværksat en undersøgelse af folkeuniversitetets arbejde. Undersøgelsen ledes af ph.d. Malene Thøgersen, som i løbet af denne måned (maj 2015) vil udsende et spørgeskema til alle komiteer. PEK opfordrede til, at man tog godt imod spørgeskemaet – og sørgede for at få det besvaret. VIFO har allerede vist, at de kan præstere et solidt arbejde, og de er ikke bange for at påpege forhold, der forekommer u hensigtsmæssige, om ikke ligefrem dysfunktionelle. Set i det perspektiv må folkeuniversitetet være dejlig opgave. FUN blev indbudt til at være med i finansieringen med den mulighed det giver for at bidrage til at stille spørgsmål, men det afviste FUN.

Komiterepræsentanternes bemærkninger til VIFO-undersøgelse: Der blev spurgt ind til undersøgelsens formål, hvortil PEK oplyste, at formålet var at undersøge, hvorledes struktur og organisation forholder sig til formålet og herunder se på komiteernes rolle med særlig fokus på deres potentiale og udfordringer. I relation hertil, påpegede nævnsmedlem, Alice Feddersen, at det bør bemærkes, at undersøgelsen ikke implicerer hele Folkeuniversitetet, men kun dele heraf.

Der blev udtrykt bekymring for, hvorvidt en undersøgelse af Folkeuniversitetets struktur og organisatoriske opbygning kan føre til sammenlægning af komiteer eller en ændring af komiteernes ret til selv at vælge deres administrative tilhørsforhold. Dette blev dog efterfølgende vurderet som et usandsynligt scenarie, da Folkeuniversitetets organisering - med FUNs accept - ikke beror på en regional logik.

Folkeuniversitetets status

Endelig oplyste PEK, at Kulturministeriet nu, efter ønske, har afklaret det samlede folkeuniversitets økonomisk-organisatoriske forhold og konkluderet, at folkeuniversitetet er at betragte som en samlet enhed, hvor alle parter hæfter solidarisk for hinanden – med driftsmidler og formuer. Og dette gælder også komiteerne. Dette må vi naturligvis tage ad notam, men vi finder, at der er behov for en lidt mere dybtgående diskussion om dette forhold. Nævnssekretariatet viser i sin korte meddelelse herom til komiteerne ikke megen forståelse for, hvordan det måtte blive opfattet.

Komiterepræsentanternes bemærkninger til Folkeuniversitetets status: Kulturministeriets kendelse blev accepteret, men den solidariske hæftelse blev af flere komiterepræsentanter opfattet som uretfærdig, idet komiteerne herved kan gøres ansvarlige for uhensigtsmæssige økonomiske disponeringer og beslutninger i andre enheder, som man ikke har haft indflydelse på.

Digitalisering og ny sekretariatsleder

I vores egen virksomhed er der i det forløbne år blevet ydet en stor indsats for at digitalisere forretningsgangene, styret dygtigt af sekretariatsleder Charlotte Linvald, som imidlertid forlod os i sensommeren for at tiltræde en fuldtidsstilling som kulturkonsulent i Holstebro. Først pr. 1. januar 2015 kunne den nye sekretariatsleder, Carina Hellerup Vestergaard (CHV), tiltræde. Hun gik straks i gang og er allerede særdeles godt inde i tingene og vi ser frem til et godt samarbejde. Vi skal beklage den mindre betjening, vi ydede i efterårsmånederne, og så i øvrigt takke Gudrun Aspel for den hjælp, hun ydede bogholder Poul Erik Jørgensen, som på bedste måde klarede de mest presserende opgaver.

Komiterepræsentanternes bemærkninger til digitalisering og ny sekretariatsleder: Efter en omstillingsperiode, der har krævet komiteernes tålmodighed og tilvænning til de nye digitale procedurer i forbindelse med ansøgninger, evalueringer etc. er der nu stor tilfredshed med digitaliseringen.

Det blev bemærket, at perioden uden sekretariatsleder i forbindelse med sekretariatslederskiftet havde været for lang, da den nedsatte bemanning i sekretariatet medførte forsinkelser i sagsbehandlingerne.

Hjemmesider

En af de større opgaver, vi vil kaste os over i år, og som vi har afsat midler til, bliver en ajourføring af vores hjemmeside, og de hjemmesider, der rummer komiteernes programmer.

En ajourføring er også af største betydning i den indsats vi yder, for at oprette nye komiteer. De vil umiddelbart have behov for en assistance på dette område.

Komiterepræsentanternes bemærkninger til hjemmesider: Der var enighed om, at en opdatering af hjemmesiderne var nødvendig og en god investering. Muligheden for en fælles it-løsning de administrative enheder imellem blev drøftet, men med en bemærkning om, at Odense, København og Aarhus hver især netop har gennemført gennemgribende omlægninger af deres it-systemer, og at muligheden for en fælles it-løsning, derfor må betragtes som mindre sandsynlig.

Nye komiteer 2014/15

Vi kan glæde os over at have bistået ved oprettelsen af nye komiteer i Vallensbæk og i Vamdrup, og vi føler os overbevist om, at der vil kunne oprettes nye komiteer mange andre steder i landet. Vi vil også nøje følge – og måske søge at indgå i – udredningsarbejdet omkring ”kirken i landsognet”. I flertallet af landsogne er skolen nu forsvundet, men et lokalt drevet folkeuniversitetet kunne skabe liv – på flere måder.

Norges-arrangement 2014

PEK omtalte også den gode indsats, flere komiteer havde ydet i forbindelse med markeringen af 200-året for adskillelsen mellem Danmark og Norge i 1814; vi havde en forventning om, at vi kunne videreføre den form for indsats i forbindelse med dette års markering af 100-året for grundlovsændringen i 1915, også denne gang med midler fra Folketinget. Det skete imidlertid ikke, men fra anden side har vi modtaget tilskud.

Folkeuniversitetet Danmark

Det internationale arbejde, der var lagt op til at genåbne i Folkeuniversitetet i Danmark, gik i stå igen efter et enkelt møde i det til formålet nedsatte internationale udvalg. Den vej er således ikke farbar under de nuværende forhold, men så kan vi da prøve at gøre det selv. Vi har initiativer undervejs.

Demokrati og medborgerskab i Folkeuniversitetet

Vi bemærker også, at Professor Bjarne Ibsen Syddansk Universitet, om kort tid offentliggør en undersøgelse af aftenskolens betydning for det demokratiske medborgerskab. Aftenskolerne og Folkeuniversitetet, begge mere end 100 år gamle institutioner, skulle pludselig som led i VK-regeringens værdipolitik ved lovændringen i 2010 tillægges et helt nyt ekstra formål som skoler i demokrati og medborgerskab. Folkeuniversitetsnævnet protesterede imod forslaget, men lige meget hjalp det. Folkeuniversitetet synes ikke at være inddraget i undersøgelsen, hvilket må undre, når vi nu skulle omfattes af lovændringen. Undersøgelsen konstaterer, at der ikke forekommer megen ny medborgerskabsdannelse i aftenskolen. Måske fordi den allerede findes hos deltagerne! Kulturvaneundersøgelserne viser, at mindre end 10% af den voksne befolkningen benytter aftenskolens tilbud.

Bogudgivelse: ”Skærum Mølle – En lærdoms Lystgård”

Afsluttende oplyste formanden, at bestyrelsen havde ønsket at markere, at skaberen og den fortsat drivende kraft bag Folkeuniversitetscentret Skærum Mølle, Gudrun Aspel, for kort tid siden kunne markere en rund fødselsdag. I den anledning tog bestyrelsen initiativ til at udgive en bog med bl.a. bidrag fra nogle

af centrets ofte sete forelæsere, samt andre bidrag. Bogen, "Lærdoms Lystgård" er stillet til rådighed for alle komiteer, og yderligere eksemplarer kan bestilles via sekretariatet.

Videre takkede han bestyrelseskollegerne for det gode samarbejde, vore repræsentanter i FUN for den til tider lidt svære opgave, sekretariatsleder Carina Hellerup Vestergaard og bogholder Poul Erik Jørgensen, samt Gudrun Aspel for at alt altid fungerer og dermed bidrager til vore meget givtige møder på Skærum Mølle.

4. Komitestyrelsens årsregnskab 2014 v/ best.med. Lars Petersen

Komitestyrelsen kunne præsentere et overskud på 147.295kr i regnskabsåret 2014. Medvirkende til overskuddet er engangsindtægter og personalebesparelser.

Der blev, fra bestyrelsen såvel som komiterepræsentanterne, udtrykt tilfredshed med, at størstedelen af Komitestyrelsens midler bliver anvendt på undervisningsaktiviteter og i mindre grad administration.

5. Erfaringsudveksling og forslag v/ sekretariatsleder Carina Hellerup Vestergaard

Komiterepræsentanterne delte deres erfaringer og bidrog med forslag og idéer til nye initiativer. Følgende erfaringer og idéer blev delt:

FUNs udviklingspulje - ansættelse af udviklingsmedarbejder

Det er i stigende grad en udfordring for FU at fange mediernes bevågenhed og at erobre plads på den politiske dagsorden. På denne baggrund blev det foreslået, at nogle af midlerne fra FUNs udviklingspulje kunne bruges på ansættelse af en pr- og udviklingsmedarbejder, der kan arbejde på en udvikling af den samlede FU-virksomhed.

Markedsføring

Konkurrencen blandt et øget udbud af kulturtilbud er over en årrække skærpet. Behovet for ny og bedre markedsføring af FU-aktiviteter er derfor nødvendig. På denne baggrund blev det foreslået, at der udvikles en web-baseret design-skabelon, der giver mulighed for at designe mere professionelt udseende programmer og sikre en ensartethed og genkendelighed i komiteernes programudgivelser. Sekretariatet undersøger muligheden for udvikling af en sådan skabelon. Skabelonen vil være et tilbud til de komiteer, der måtte ønske at benytte skabelonen.

Onlineannoncering via f.eks. Facebook og Kulturaut.dk blev nævnt som muligheder, der bør udforskes og udvikles yderligere.

Hjemmesider

I forbindelse med den forestående opdatering af hjemmesider, blev det ønsket, at det fremover skulle være muligt for deltagere at tilmelde sig forelæsninger elektronisk. I forlængelse heraf blev det besluttet, at sekretariatet, forud for opdateringen, udsender en skrivelse, der opfordrer komiteerne til at oplyse deres ønsker og behov, så disse, i videst muligt omfang, kan imødekommes ved opdateringen.

Evt. turné med foredragsholder Hanne Foighel

Sekretariatet har modtaget et tilbud fra mellemøstkorrespondent Hanne Foighel, der foreslår en foredragsturné i efteråret 2015. Forslaget blev taget vel imod af de tilstedeværende komiteer og sekretariatet udsender en skrivelse, hvor også de ikke tilstedeværende komiteer informeres om muligheden. Herefter udarbejder sekretariatet et program for turnéen.

Tema - første danske astronaut i rummet, september 2015

Som den første dansker i rummet rejser Andreas Mogensen på sin første rummission i september 2015. Dette vil være et oplagt tema eller emne at behandle i FU-forelæsninger i den kommende sæson.

Erfaringsindsamling

Som en opsamling på mødets erfaringsudveksling, udsender sekretariatet en skrivelse, der opfordrer alle komiteer til at liste og indsende positive og negative erfaringer gjort i 2014.

6. "Lyset", foredrag v/ næstfmd. Knud Jepsen

I relation til FN og Unescos udnævnelse af 2015 til Lysets År, holdt cand.mag. i astronomi og astrofysik, Knud Jepsen, et både underholdende og lærerigt foredrag om lysets beskaffenhed og egenskaber.

7. Dato for næste årsmøde

Det næste årsmøde afholdes søndag d. 22. maj 2016.